

om Statstilskud i Anledning af Arbejdsløshed, som jeg ind paa den Gang løbende Arbejdskonflikt, som var til Mægling hos Forligsmanden, hvor det paa det Tidspunkt, da vi behandlede det nævnte Lovforslag, den 19. Marts, endnu ikke var lykkedes Forligsmanden at stille et Mæglingsforslag, som Parterne kunde tage Stilling til. Det blev den Gang sagt — det var vistnok ogsaa ganske rigtigt —, at der var Følere fremme fra private Mæglingmænd, om de ikke skulde tilbyde deres Assistance for at tilvejebringe en Overenskomst. Jeg advarede mod en saadan af Velvillie udsprungen Hjælpsomhed, som muligen i det enkelte Tilfælde kunde have hjulpet over den enkelte løbende Konflikt, men som maaske samtidig kunde have bidraget til at undergrave hele Forligsinstitutionen, en Institution, som jeg anser for god og som havende sin fulde Berettigelse. Der er dem, som indenfor Forligsinstitutionen særlig ser Forligsmandens Person og tager Stilling til Institutionen under Bedømmelsen af den paagældende Person. Det bør efter mit Skøn ikke være Tilfældet. Naar Staten i sin Tid gennemførte Loven om Forligsmægling i Arbejdsstridigheder, erklærede den sig derved rede til at mægle, og saa er det ikke Sympatien for den tilfældige Forligsmand, der skal gøre sig gældende. Han er, om jeg saa maa sige, kun Redskabet for Mæglingen, det er Staten, der har paataget sig for Samfundets Skyld at skaffe Ro i Arbejdsforholdene ved Mægling mellem Parterne. Jeg tror ogsaa, at Arbejderne og Arbejdsgiverne er bedst tjent med at finde sig til Rette under Statens Forligsinstitution i Stedet for at ty til private Mæglere. I den Omstændighed, at det Udvalg, der har udarbejdet Grundlaget for det foreliggende Forslag, er kommet til Enighed, ser jeg ogsaa fra de to Hovedparters Side en Erkendelse af, at Statens Forligsinstitution bør opretholdes, om end, saaledes som det nu foreslaas, i noget ændrede Former, idet der bliver 3 Forligsmænd i Stedet for 1 Forligsmand. Nu er der ganske vist et gammelt Ord om de mange Kokke o. s. v. Det kan maaske ogsaa være en Ulempe, at der skal være 3 om at skabe det Forlig, der før laa i den enkelte Mands Haand, men saaledes som det i Lovforslaget er tænkt tilrettelagt, vil det i de allerfleste Tilfælde kun blive den ene, der tager sig af den enkelte Sag; jeg tror derfor ikke, at det gamle Ord vil komme til at faa Gyldighed her. Det er kun i ganske enkelte Tilfælde, i store Sager, hvor Enkeltmand ikke

kan overkomme Arbejdet, at Forligsmændene skal hjælpes ad.

Det er, som sagt, med Tilfredshed, jeg har set, at der er opnaaet Enighed om dette Lovforslag. Jeg havde gerne set, at Lovforslaget om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring havde kunnet gaa fra Rigsdagen med en lignende Enighed, men det er i hvert Fald endnu ikke lykkedes. Jeg hilser med desto større Tilfredshed, at der er opnaaet Enighed om dette ogsaa meget betydningsfulde Lovforslag. Den ærede foregaaende Taler (Carl F. Madsen) gjorde opmærksom paa de mange Overenskomster, der er opsagt til det kommende Foraar. Jeg tror under Hensyn dertil, det er rigtigt, at den højtærede Indenrigsminister har foreslaaet i Stedet for at vente med at ændre Forligsinstitutionen til 1. April 1922, at det allerede sker nu til 1. Januar. Vi vil fra vor Side medvirke dertil ved at anbefale det foreliggende Lovforslag til hurtig og velvillig Behandling i det høje Ting.

Trier: Naar et Lovforslag som det foreliggende, der har mulig opstaaende Stridigheder for Øje, har gennemgaaet den Ildprøve, at selve de Parter, der kan tænkes at komme i Strid med hinanden, har været med til at drøfte og udarbejde det og har fremsat det i Fællesskab, saa kan man være ret sikker paa, at det har faaet en saa alsidig til alle Forhold hensyntagende Behandling, som det er muligt. Lovforslaget gør da ogsaa Indtryk af at være udarbejdet med alt ønskeligt Overblik og med fornøden Støtte i de Erfaringer, Forligsvirksomheden hidtil har gjort, ikke blot hvad Ordningen i dens Helhed, men ogsaa hvad dens enkelte Punkter angaar, ikke blot i Henseende til Principperne i den, men ogsaa til disses praktiske Gennemførelse. Der er derfor efter min Mening ikke Anledning til mange Forhandlinger eller vidtløftige Udtalelser nu her i Rigsdagen.

Selve Institutionen er hos os vokset ud af Livet, ikke af Bøgerne, og har i en Aarrække vist sin Livskraft. En Side af Sagen er der, som efter min Erfaring spiller en væsentlig Rolle ved Bilæggelsen af saadanne Stridigheder; det er det, man maaske kunde kalde den psykologiske Side, Evnen til at afgøre, naar det rette Øjeblik til Indgriben er der, saa man hverken kommer for tidligt eller for sent. Naar det i 1899 lykkedes de tre Forligsmæglere at faa den store Lockout afsluttet ved at føre det Mæglingsforslag igennem, der endnu bestaar under Navn af September-Forliget som en Slags Grundlov